

L'ADIEU DES BERGERS

12

Uit *L'Enfance du Christ*, opus 25
Berlioz, Louis Hector (1803 – 1869)

La Chapelle Royale – Collegium Vocale Gent
Orchestra des Champs-Élysées
Philippe Herreweghe

*Il s'en va loin de la terre
Où dans l'étable il vit le jour.
De son père et de sa mère
Qu'il reste le constant amour,
Qu'il grandisse, qu'il prospère
Et qu'il soit bon père à son tour.*

*Oncques si, chez l'idolâtre,
Il vient à sentir le malheur,
Fuyant la terre marâtre,
Chez nous qu'il revienne au bon-
heur.
Que la pauvreté du pâtre
Reste toujours chère à son cœur.*

*Cher enfant, Dieu te bénisse!
Dieu vous bénisse, heureux époux!
Que jamais de l'injustice
Vous ne puissiez sentir les coups.
Qu'un bon ange vous avertisse
Des dangers planant sur vous.*

*Jij moet deze nederige stal ont-
vluchten en de kribbe verlaten die
jou hier plaats bood. Jouw vader en
moeder omringen je met oneindige
liefde. Groei en gedij, groei en
gedij,
Je goede vader is bij je op je weg.*

*In het vreemde land waarheen je
vlucht, zal eenzaamheid voor tra-
nen zorgen. Herinner je dan dat wij
je liefhebben. Kom terug voor een
feestelijk welkom hier. Laten wij,
arme en eenvoudige herders altijd
een warme plek in je hart hebben.*

*Lief kind, moge God je zegenen!
God zegent u, gelukkige ouders!
Laat onrecht nooit de liefde voor
jou verduisteren.
Laat een engel je gids zijn tegen de
gevaren die je wachten.*

'Ik hoor van alle kanten dat u zojuist een bos van de lieflijkste melodische bloemen hebt geplukt', schrijft de dichter Heinrich Heine aan zijn vriend Berlioz naar aanleiding van de première van *L'Enfance du Christ*, die hijzelf in 1854 dirigeert. Eindelijk heeft de componist groot succes bij het Parijse publiek.

Berlioz voegde twee grootschalige religieuze werken aan het koorreper- toire toe: de *Grande messe des morts* en *L'enfance du Christ*. Het zijn merkwaardig tegengestelde werken: de mis is een bijna overdreven massief muziekstuk, terwijl *L'enfant* een mild vriendelijke reeks muzikale schilder- ingsen bevat. Je kunt je bij het horen van dat werk nauwelijks voorstellen dat hij ook die Mis heeft geschreven.

Zelf een nadrukkelijke agnost, stelt Berlioz de geschiedenis van de jonge Christus voor als een legendarisch verhaal en niet als een religieus relaas.

Als je de tekst leest zou het ook zo maar een operatekst kunnen zijn, b.v. van de *Lords of the Ring*.

Het werk bevat drie delen. Het eerste richt zich op Christus' geboorte en de problemen van koning Herodes; het tweede is een pastoraal tussenspel waarin de heilige familie naar Egypte vlucht, een tafereel dat waarschijnlijk de rustigste muziek bevat die Berlioz ooit schreef. En het derde deel schildert de gastvrijheid die het gezin in Egypte ervaart, echt een brok grootse klankschildering dat echter met een heel sereen koor eindigt. Het werk kan gelden als Berlioz' Kerstatorium.

Ook deze compositie heb ik misschien wel zestig jaar geleden voor het eerst op de radio gehoord en ik herinner me hoe ik getroffen werd door de heel aparte sfeer, waarvan ik later ontdekte dat het echt Franse muziek is. Velen beschouwen de door mij gekozen opname van Philip Herreweghe als de beste ooit. Met de pittige sonoriteit van de oude instrumenten is een opname ontstaan met een heel bijzondere en subtiele interpretatie.